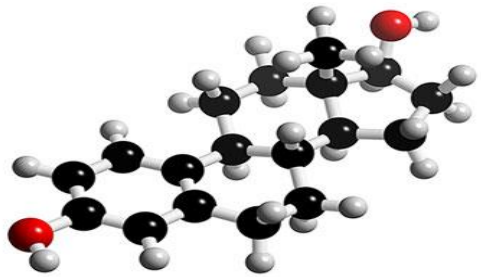
”Laittakaa tutkijat ja poliitikot samaan huoneeseen ja lukitkaa ovi!” Hormonihäiriköt globaalina ympäristöpoliittisena haasteena

Nina Janasik-Honkela, FT, tutkijatohtori, HY

sekä

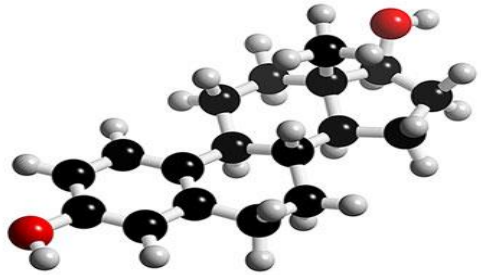
Janne I. Hukkinen ja Johan Munck af Rosenschöld

15.3.2017

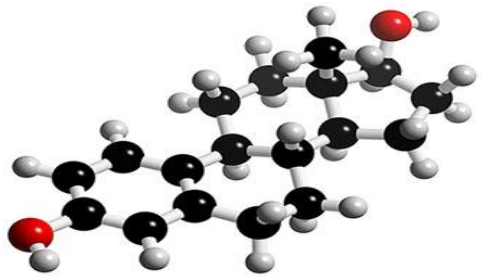
1. Hormonihäiriköt globaalina ympäristöpoliittisena haasteena

- Celia Roberts, sosiologi (2007)
  - ”Nämä representaatiot osoittavat, että sukupuolen viestijöinä, hormonihäiriköt ylittävät erillisten kehojen rajoja. Hormonit ja kemikaalit jotka toimivat hormonien tavoin ***liikkuvat nyt kehojen läpi, häiriten maantieteellisiä, lajikohtaisia ja ajallisia rajoja; ne ovat, kuten WWF asian ilmaisee, ‘globaaleja matkustajia’ (WWF 1999: 6)***”.
- Asiantuntijahaastattelu (2011)
  - ”No on se siis tietenkin huolestuttavaa että … miten globaalisti kuin ajattelee, että… kun ajattelee jotain napaseutuja niin yhtälailla ne saastuu et sillä kaukokulkeutumisella ne hiukkaset sinnekin menee, ***et ei mikään oo sellainen onnela enää et voi ajatella et ne asiat ei koske meitä, et kaikki on globaalia.***”

Perinteinen ympäristösääntely

- ***Hormonihäiriköt (endocrine-disrupting chemicals, EDCs)***
  - Häiritsevät elollisten olioiden hormonaalisia järjestelmiä
  - Laajasti käytössä kuluttajatuotteissa (esim kosmetiikka, lääkkeet)
- Teollisuusmaiden poliittisella agendalla 1990-luvun alusta lähtien (Krimsky 2000, Vogel 2004, Hecker and Hollert 2011)
- Paljon tutkimustietoa ympäristö- ja terveysvaikutuksista (esim Kortenkamp et al. 2011)
- Ympäristösääntely ollut kuitenkin hyvin hidasta (Vogel 2004, Hecker and Hollert 2011, Honkela et al. 2014)
  - Esim EU-REACH ”Substance of Very High Concern”: tieteelliset kriteerit EDC-ominaisuuksille ja terveysvaikutuksille yhä työn alla

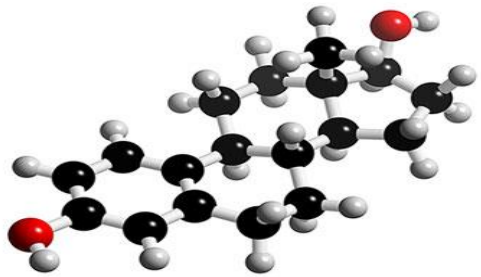
Lopputulema: ympäristösääntely kuvitelmana

- Mike Synar, poliitikko, USA (1993):

  “Melkein 20.000 torjunta-ainetuotetta on rekisteröity vuodesta 1972 ja vain 31 on rekisteröity uudelleen. Tällä tahdilla kestää vuoteen 15.520 ennen kuin prosessi on valmis. Uskon hyvään tieteeseen. Se, mihin en usko, on geologiseen aikaan.”

- Michelle Murphy, historioitsija (2013):

  ”Datan tuottaminen kemikaalisääntelyn pääasiallisena tuotteena tuottaa fantasian siitä, että ongelman hallinta on työn alla, että kemikaalit on kirjattu ja sillä tavoin otettu haltuun. [Chemical Valleyn (Ontario) osalta eri toimijoiden raportointi- ja mittaamistoiminnot] tuottavat yhdessä jopa fantastisen puheeseen perustuvan vaikutelman siitä, että koko laakso olisi saasteeton.”

2. Perinteisen ympäristösääntelyn ollessa toivottoman hidasta, mitä muita toksikopoliittisia keinoja on tarjolla?

- A. Varovaisuusperiaate (UN 1992):
  - ”In order to protect the environment, the precautionary principle shall be widely applied by the States according to their capabilities. ***Where there are threats of serious or irreversible damage, lack of full scientific certainty shall not be used as a reason for postponing cost-effective measures to prevent environmental degradation***.”

    → ***HUOMIO TIEDON ERILAISIIN ”VARMUUSASTEISIIN”*** (Stirling 2007)

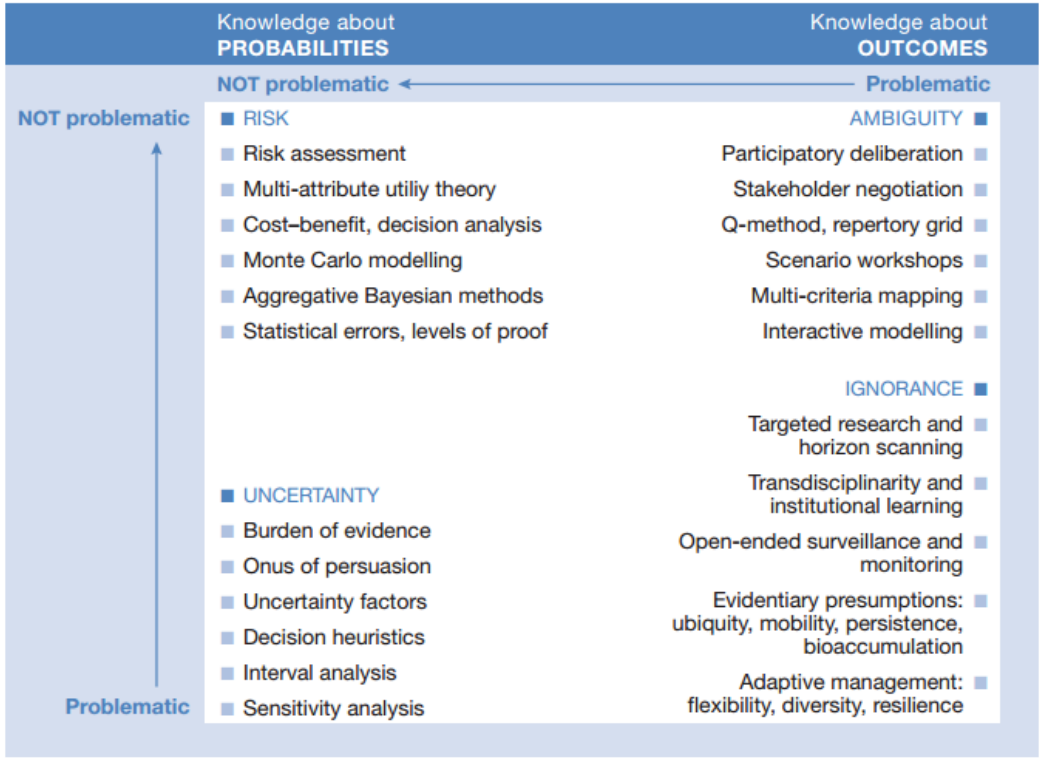
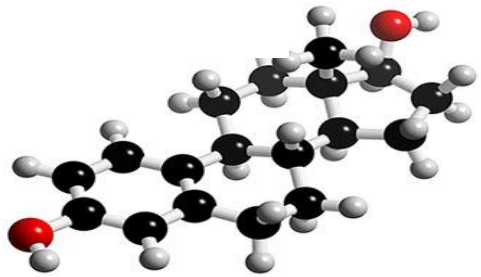

Fig 4 | Methodological responses to different forms of incertitude.

Varovaisuusperiaate yleisenä normatiivisena ohjeena erityisesti epävarmuuden, ambiguiteetin ja tietämättömyyden vallitessa (Stirling 2007)

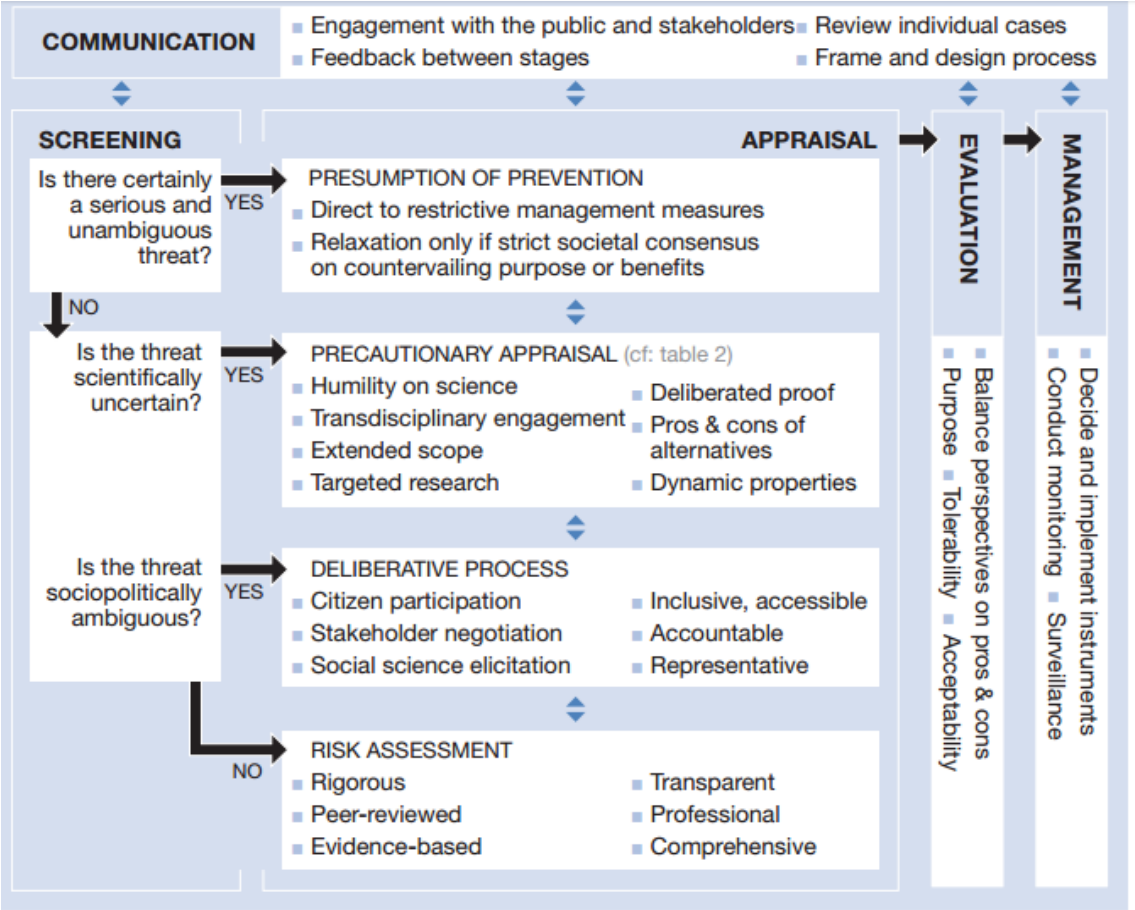
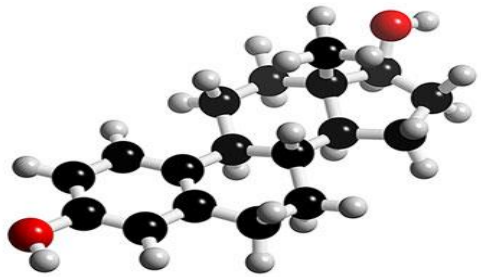
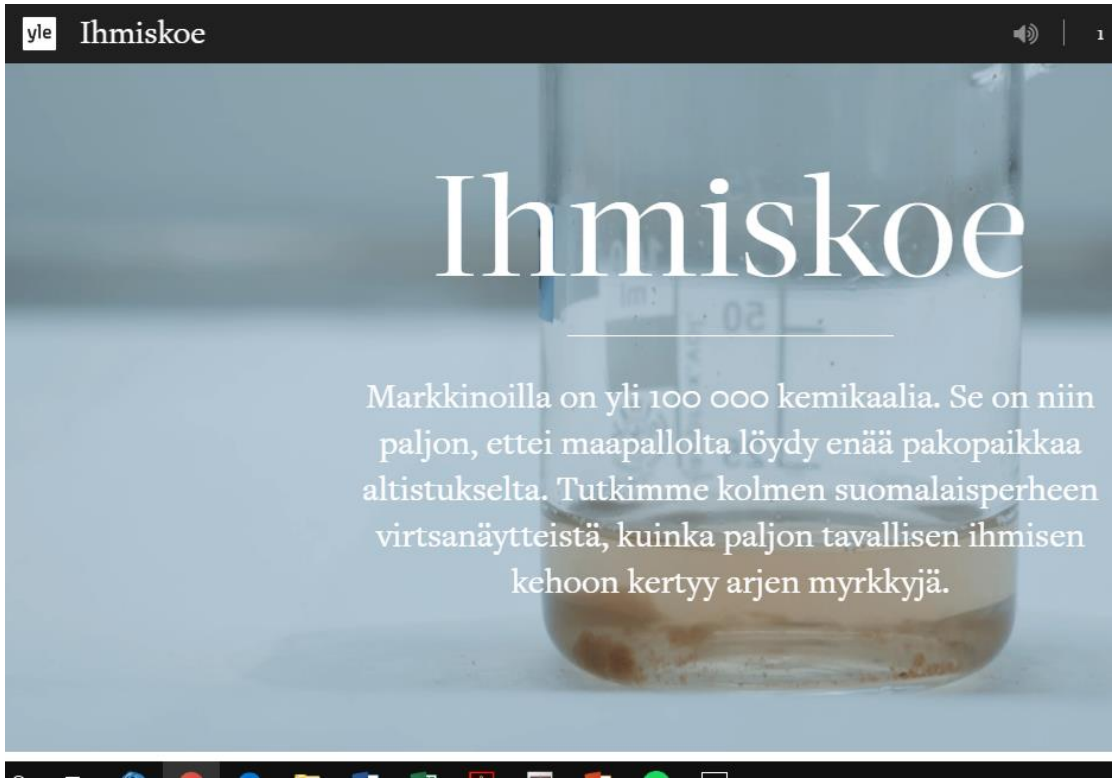

Fig 5 | A framework for articulating precaution and risk assessment. Figure adapted from Stirling *et al*, 2006.

B. Yksilön valintoihin kohdistuvat keinot eli ns. pehmeä sääntely (alla: Tanskan ympäristöviranomaisten kampanja; YLE:n toimittaja Janne Toivonen 31.7.2016)

C. Paikalliset toksikopoliittiset yhteistoimintaverkostot vastauksena globaaleille kemikaalivirroille

Home About EDCs ▾ Flame Retardants ▾ News What can you do? Contact

Endocrine Disruptors Action Group

ollow Us

About

Endocrine Disruptors Action Group (EDAction) is a coalition of academic researchers concerned with the widespread presence of endocrine disrupting chemicals (EDCs) in our bodies, commodities, built environments, industrial emissions, ecologies, waters, and atmospheres. EDAction investigates ways to improve Canadian toxics governance and seeks to advance critical discussions about the regulation, science, and monitoring of endocrine disrupting chemicals guided by the values of reproductive and environmental justice.

EDAction was formed in the summer of 2015.

The work of EDAction is funded by a SSHRC Insight Grant, and is supported by the Technoscience Research Unit, the Politics of Evidence Working Group, and Civic Laboratory for Environmental Action Research (CLEAR).

Members

Max Liboiron, Assistant Professor, Memorial University of Newfoundland

Michelle Murphy, Professor, University of Toronto

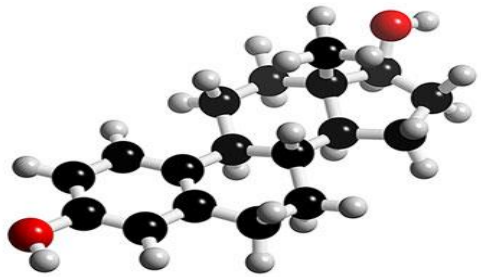
Natasha Myers, Associate Professor, York University

Dayna Nadine Scott, Associate Professor, Osgoode Hall Law School and the Faculty of Environmental Studies, York University

Reena Shadaan, Doctoral Student, York University

Judyannet Muchiri, MA Student, Memorial University of Newfoundland

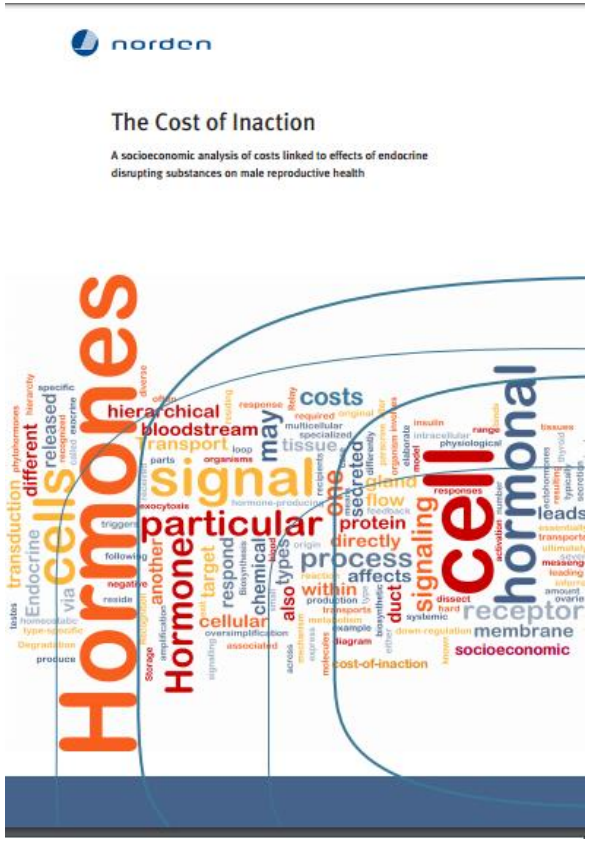
Jessica Caporusso, Doctoral Student, York University

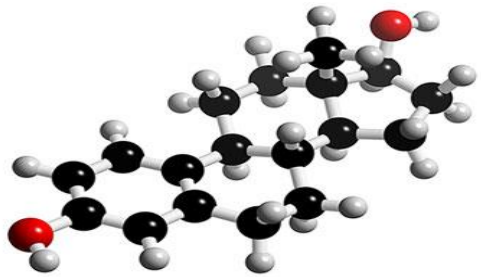

3. Pohjoismaisia esimerkkejä

A. Varovaisuusperiaate ja Pohjoismaat?

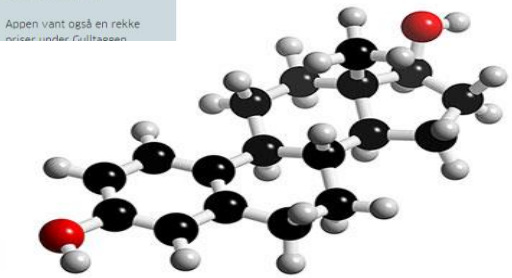

B. Pehmeä ympäristösääntely ja teknologia? (Tanska, Norja)

C. Napakamman suomalaisen paikallisen yhteistoimintaverkoston kehittäminen?
(→ ***Jopa varovaisuusperiaatteen edistämisen pohjoismainen edelläkävijämaa?)***

Lena Ek: "Dubbelfel"

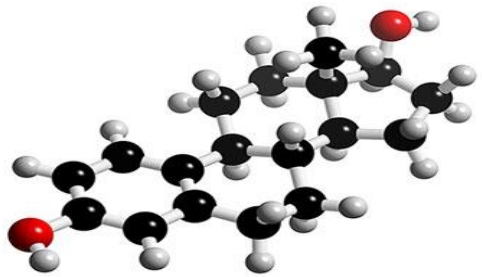

Lena Ek (C) Foto: Scanpix

Det är ingen underdrift att säga att larmen om hormonstörande ämnen duggar tätt. Nyligen kom FN och WHO med en rapport som klassade problematiken som ett världshälsoproblem. Men trots de otaliga larmen går lagstiftningen trögt.

– Nej, det finns för- och nackdelar med gemensam europeisk reglering. Det är otroligt krångligt att gå före och det är bättre att vänta på den utvärdering som nu görs av danskarna inför kommande lagstiftning, säger Lena Ek.

- Asiantuntijahaastattelu (Tanska, 2011):
  - "A1: Yksi isoista asioista teidän [suomalaisessa kontekstissanne] on että ***te tarvitsette poliittista huomiota. Se on todella todella tärkeää. Jos teillä ei ole poliittista huomiota, ette voi tehdä juurikaan mitään ja ette tule onnistumaan ja olen siitä täysin varma***."
  - "NJH: Me ollaan nyt järjestämässä työpaja asian tiimoilta ja siellä on ihmisiä molemmilta puolilta."
  - "A2: ***Laittakaa tutkijat ja poliitikot tekemään yhteistyötä. Laittakaa ne samaan huoneeseen ja lukitkaa ovi!***"

KIITOS

